

ISSN 2446-0397

UNIMA

UNIMA Danmark

December 2016

Indhold

Opslagstavlen

- 3 Formanden
- 4 Editorial summary

Artikel

- 5 Personlig beretning fra dukkelivet i den sydlige provins af Mona Damkjær (Sønderjysk Figurteater)

Dukker i Danmark

- 10 Dukkemager besøger dukkemager (Interview med Paul Arne Kring)
- 13 Jul i UNIMA Danmark
- 14 *De underjordiske* (Riddersalens juleforestilling)
- 16 *Den du fodrer* (AniMaNi)
- 18 2x50 års jubilæum (udstilling på Rådhuset)
- 20 EPT, UNIMA-nyt og Dansk Modelteaterforening

Internationalt

- 21 FIGUR festival i Göteborg
- 22 Om dock/figurteatern och UNIMA Sverige

Omkring bestyrelsen

- 23 Referat af bestyrelsesmøde november-2016
- 24 Medlemsliste nov. 2016
- 26 DATS og UNIMA Danmark
- 27 Improvisationskursus (Steen Haakon Hansen)
- 28 UNIMA Danmark, RDFC og det Blå Hus
- 29 Mørket sænker sig (Lysfest i Roskilde)
- 30 UNIMA Danmark og Aprilfestivalen

Formanden:

Lige nu – her den 5. december - er min kone Külli og jeg i Northeim for at planlægge en udendørs sommerforestilling, som vi skal spille i august 2017 sammen med Theater der Nacht og 2 norske venner.

Forestillingen handler om, at Northeim er sunket ned på havets bund og har været forsvundet i 1000 år. Vi har diskuteret hvorfor den forsvandt og om den evt. vil komme op til overfladen igen. Vi har også talt om hvordan befolkningen her i den lille tyske by på vest siden af Harzen har det med det og hvilken "Brueghelsk" udvikling, der har fundet sted i løbet af de mange år. Endelig har vi talt om hvad diverse opdagelsesrejsende vil finde når byen bliver genopdaget.

Og alt dette i vinterkulde og i varmt tøj, da det lige nu er ret koldt hernede. For det er jo snart jul. Så vi ønsker Jer alle sammen en glædelig jul og et godt nytår og sender med bladet Jer Knud Brodersens internationale julehilsen (se sde 13).

Hans Hartvich-Madsen

Editorial summary

November and snow, December, rain and darkness, but the winter solstice is getting nearer and the light will return – slowly. The picture on the front page of this December issue of UNIMA-nyt is from November last year, where we had some heavy snow breaking branches from trees. Hopefully, it will not be the case this winter.

On page 13 you will find a snow-covered tree with a congregation of mice disguised as what we Danes call 'Nisser'. They are supposed to multiply here at Christmastime. On the picture they are carrying signs with various UNIMA texts as greeting to all UNIMA members in Denmark and internationally. But 'Nisser' are not necessarily kind and benevolent. The present ones have red caps made from cayenne pepper – so be careful – Similarly disguised mice has been used to handle page numbers throughout this issue.

It is a pleasure to present the contribution from Mona Damkjær describing her work with puppets and with projects carried out by the small local theatre group '*Sønderjydsk Figurteater*'. The group is situated in Haderslev on the east coast of the southern part of Jutland in the old borderland between Denmark and Germany. Their work is characterized by a multilingual approach with performances on both sides of the frontier. They also make performances on ships and in harbors based on historical maritime persons from the area. Their latest work is the tale about *Sigurd dragon-slayer*.

As a puppet maker myself it was fascinating to visit Paul Arne Kring in his home and workshop in the outskirts of Copenhagen. Paul Arne has made puppets in many years, for small and for large Danish theaters, for film and television etc. always on a commercial basis. He is educated as scenographer, and he is an excellent draughtsman, making posters and also cartoons in his own special style.

Paul Arne started his career at *Riddersalen*, a small theater famous in Denmark, where many theatrical people have worked, including Hans Hartvich-Madsen, UNIMA Denmark's present chairman.

Riddersalen is still going strong mainly as a children theater. This year their Christmas play '*De underjordiske*' (*The subterraneans*) was played for the 22. time: It is based on old folk customs: A protective figure made from the harvest's last sheaf of corn is stolen and two young people from the farm decide to go out in the surrounding world to recover it. Nature is frightening, but also protective and helpful. They find the stolen figure, and we - the onlookers - see that it was grumpy farm goblins ('nisser'), who had been misbehaving.

The play presented by the performance group ANiMaNi is quite different. '*Den du fodrer vinder*' is based on the old Indian tale about the two wolves, a bad and a good, each of us have inside: 'And the one you feeds wins.' However, the play is quite modern. A woman (a soprano) lay in bed in a hospital waiting to give birth. She is thinking heavy thoughts, while between her legs a girl puppet, herself as 7 years old, is telling her sad story. Sexual fantasies are shown as shadow plays. Eventually the woman gives birth to a tiger pup. The play is supported by new, especially composed music played by a classical string trio.

At the Copenhagen City Hall an exhibition of posters from 50 years of performances at *Marionetteatret* and *Det Lille Teater* has taken place as part of the jubilee festivities. .

Excerpts from the latest issue of: EPT, *European Paper Theater*, are presented.

The program for *FIGURA, the International Festival for Figure Theatre and Animation* at Göteborg, Sweden is mentioned, followed by a note taken from the program on: *Puppet/Figure Theatre and UNIMA-Sweden* written by Gustaf Kull, the chairman of UNIMA-Sweden.

Finally there are minutes from a board meeting in UNIMA-Denmark, a list of the present UNIMA members, and something about UNIMA-Denmark relations with DATS, with RDFC and the Blue House in Roskilde and the activities taking place there.

A spring project connected with a festival in Southern Jutland is in preparation.

Knud Brodersen

Artikel

SØNDERJYSK
FIGURTEATER

PERSONLIG BERETNING fra DUKKELIVET i den SYDLIGE PROVINS

Af Mona Damkjær

Sønderjysk Figurteater Badstuegade 5 6100 Haderslev Tlf. 93910109
Værksted: Det lille teater, Aabenraa.

Jeg har i nogle år lavet masker og legemsstore dukker til skuespilleren og ejeren af Holberg Teatret, Niels Vandrefalk. Her er det grif og tyr fra hans soloforestilling "Niels Klim".

Askild var min egen "festabe"/sitdown comedian, inspireret af Neville Tranters storflabede "klappmäuler".

Askild har nogle gange elsket at holde taler, der kunne ødelægge enhver fest.

I årene 1998 – 2012 samarbejdede jeg med Skørping Marionetteater omkring scenografi og kostumedesign i nogle forestillinger. Bl.a. "Stormen" af Shakespeare og "4 nordiske myter". Skørping Marionetteatret var også min første dukke-øjeblik helt tilbage i 1980'erne.

Egentlig var jeg godt i gang med at male store malerier af min "lidelses-historie" og arbejdede kontinuerligt med flere typer af masker. Det var mens husbonden og jeg var ansat på Revy-skolen i Skarnæs, Norge. Det var skønne 4 år (1991-95), hvor de unge teatertossede højskoleelever fra hele Norge levede og åndede for - - - ja - teater!

Allerede i 2006 får jeg en gevaldig lyst til at få fortalt E T A Hoffmanns fantastiske roman om Kater Murr som teaterstykke med dukker og masker. Men der går nogle år inden drømmen bliver realiseret men så som et "grænseoverskridende", dobbeltsproget, helt igennem professionelt teaterstykke med støtte fra blandt andet EU-fonden Interreg4. Den tysksprogede dukketeaterleder Sven Stäcker spiller den selvfede Murr og hans dyrevenner, og danske Stine Q Pagh er en miljøkritisk skribent, Kreisler, der taber både kæreste og karriere på grund af menneskenes intriger. Publikum på begge sider af grænsen forstod det hele på trods af sprogblandingen. Den skulle blive en del af vores identitet som teater i grænseregionen.

I 2010 møder jeg via en fælles ven Wolf Glockow fra det tyske mindretal i Aabenraa og bliver dybt betaget af de mange dukker, han helt privat har fremstillet gennem 20-30 år. Han har hele huset fuld. Jeg synes de skal ud og luftes. Og jeg "går i lære" hos ham. Vil bl.a. gerne bygge stangmarionetter.

Vi laver herefter sammen en kuffertforestilling "Halløj i glemme-kassen", en lidt HC Andersensk romantisk komedie – af lutter genbrugsting.

Vi bliver i 2012 af dramatikerne Kaj Nissen og Skibsmuseet i Aabenraa opfordret til at lave den sande historie om skibet CALCUTTA, som 1855 gik på grund ved Læsø allerede på sin jomfrurejse – angiveligt fordi en københavnsk skibsreder intrigerede mod den succesrige skibsbygger Jørgen Bruhn på Kalvø ved Aabenraa.

To rapkæftede galionsfigurer Gaia og Leda – klappmøbler – beretter historien og driller inderen, skibets mandlige galionsfigur. Og Wolf spiller så med små stangdukker på en lille drejescene i midten på to lokaliteter. Hertil opfandt han en scene, hvor han selv stod i midten – noget af et bygnings- værk, som krævede transport på en trailer. Inspirationen kom fra Günther Gerlach, som i 80'erne spillede på gaderne i Husum med sit Bauchladentheater og senere skabte en drejescene.

På dukketeatermuseet i Husum fandt vi mave-drejesenen oppe på loftet. Og hjemme i Aabenraa blev der så bygget en mere solid dansk model.

Vi spillede CALCUTTA BLUES på dansk i flere havne. Og på tysk i Flensburg – sidste gang i Tönning 2014. Man kan nu roligt sige at et af Sønderjysk figurteaters varemærker er dobbeltsproget, som kommer til at følge os fremover.

De andre fælles varemærker er det grænseoverskridende og en stor del af genbrug i bygge-processen, hvilket efter-

hånden kommer til at gøre den uhensigtsmæssig langsom – men hvad gør man som en lille fattig forening?

Vi fortsætter i det maritime i 2013 med **FLORA REGGAE**, som igen handler om Kalvø-skibsfederen Jørgen Bruhn. Denne gang får vi fortalt historien om hans opstigning fra skibsdreng som 14-årig og til datidens A P Møller. Først taget til fange to gange af engelske flåde-fartøjer under Napoleonskrigene og dernæst kongelig privilegeret sørøver. Han købte sit kaperbrev i Norge, giftede sig med en norsk kvinde og endte som en højt anset borger i Aabenraa med store tillidsposter.

I løbet af foråret 2013 arbejder vi sammen med sceneinstruktør Niels Damkjær på at levendegøre denne historie med et vekselspil mellem syv små marionetter, fire skuespillere 1:1 med 10 masker (10 roller), klappmøblerne Gaia og Leda (galionsfigurerne fra Calcutta Blues) som fortællere. Endelig en musiker der også spiller en af rollerne og styrer teknikken. Wolf er suveræn med sin ny-konstruerede hofteholdte drejescene.

Hele molevitten tager af sted på turné i august med skonnerten Albatros, hvor vi udover at spille vores stykke deltager i arbejdet på lige fod med besætningen – og det er også nattevagter og køkkentjans. Vi får øvet vores tyske, for besætningen forstår næsten ikke dansk.

I havnene inviterer vi tilskuerne om bord og spiller på vekslende steder på dækket – og genner folk rundt til hver ny episode i Jørgen Bruhns liv.

Hvordan viser man et søslag på et smalt skibsdæk? - - Man bruger selvfølgelig "hatskibe" og lader galionsfigurerne kommentere slagets gang i bedste sports-kommentatorstil.

Tre mand i en robåd på vej hjem fra England

og en "skuespiller-dublet" 1:1
i en tænksom pause

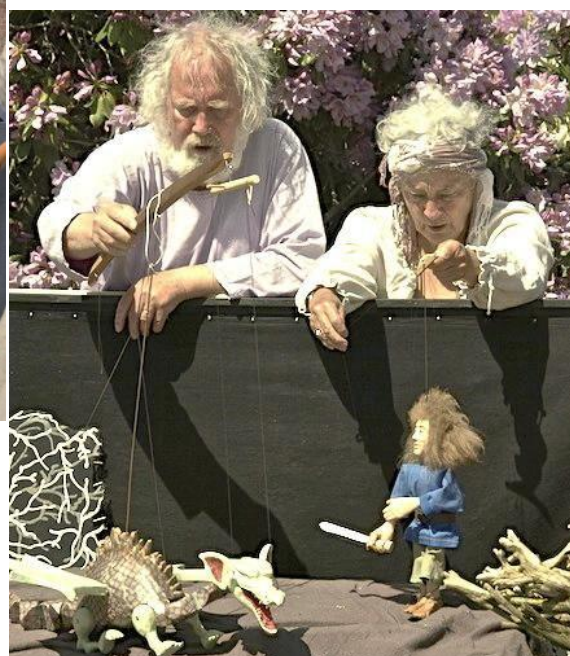
Som om de to spil ikke var nok til at fylde årene 2012-13 var Sønderjysk Figurteater dels konsulent på skoleprojektet **MARIONETTER TALER ALLE SPROG** med 72 børn fra 3 skoler (dansk-tysk samarbejde)

—
og dels
selv i gang
med at
producere
familie-
forestillingen

SIGURD DRAGEDRÆBER, som fik premiere på Hertug Hans Festival i Haderslev 2013.

Vi blev akkompagneret af en trio, der spillede på gamle instrumenter, hvilket passede godt til stemningen på middelaldermarkedet.

SØNDERJYSK
FIGURTEATER

Dukker i Danmark

Dukkemager besøger dukkemager

UNIMA-bladets redaktør har besøgt Paul Arne Kring og hans kone Tina i deres hus i Herlev. Go'e trold og hans nysgerrige næse var med som observatør – Og her følger en serie indtryk fra 3-4 timers samtale og rundvisning.

Paul Arne Kring er født i Helsingør i 1953, hvor han voksede op. Han gik ud af 9. klasse i 1969 uden rigtig at vide hvad han ville. Hans tålmodige forældre lod ham tænke over det et års tid (som han brugte på at tegne), og hvor drengen fandt ud af han ville være scenograf, måske inspireret af at han – som så mange andre – havde leget med modelteater.

Scenograf kunne man dengang blive på Skolen for Kunsthåndværk, hvor han i 1975 var færdig med uddannelsen og skulle ud og finde arbejde.

Efter et kort ophold på Cafeteatret blev han 'opdaget' af Jytte Abildstrøm og kom ud på Riddersalen, hvor han traf sin kone Tina, og hvor han først arbejdede med 'gammeldags' malede kulisser, men efterhånden også kom til at lave dukker.

Ikke at han havde lært om lige det håndværk, men til gengæld om så mange andre ting der kunne være nyttige i sammenhængen. Og miljøet med Jytte, Daimi, Elsa og Barbara Gress og de andre var inspirerende og vildt eksperimenterende. Så det var bare om at hænge i og finde ud af det.

Det var samtidig med at Hans Hartvich arbejdede med lys og lyd på Riddersalen, fik roller og bidrog til instruktion.

En tidlig dukke fra Riddersalen

Paul Arne er en ferm tegner og han har produceret og publiceret tegneserier i henved 40 år. De har kvindelige hovedpersoner – med forlæg i glamourøse filmstjerner – og foregår i stilsikre miljøer, hvad enten det nu er 1920'nes København eller en fjern fremtid).

Og at kunne tegne er bestemt en god ting, når man vil lave dukker.

Huset i Herlev er en villa med høj kælder som de har haft i mere end 20 år. Overetagen er præget af to kreative mennesker, der begge holder af at have ting – mange ting – omkring sig: Gamle møbler, bøger, DVD'er, kunsthåndværk, teaterrekvisitter (bl.a. en mumiekiste i fuld størrelse) og teaterplakater.

Paul Arne har tegnet plakater til nogle af forestillingerne hvor han har lavet dukker og scenografi, bl.a. til Riddersalens udgave af '*Kleopatra*' (1984) hvor han i øvrig også havde skrevet teksten og spillede sammen med Hans Hartvich (i et herrekor af romerske soldater).

I huset boer der også to katte: Den ene er en flot og meget kælen blågrå hankat ved navn Titus (hvad enten det nu er efter romersk historie eller skuespil (Shakespeare), opera (Mozart) eller litteratur (Gormengast)).

Den anden er en hunkat ved navn Messalina, som er mere dovent anlagt.

Begge katte hvæsser klør på husets døre –

Nedenunder er der værksteder.

Men først skal man forceret trappen, der går stejlt nedad.

Her støder man på et bur med en grøn parakit.

Det er ikke nogen dukke, men måske har den – eller dens forgænger i buret – bidraget visuelt

til papegøjen i '*Sørøverskibet dødens pølse*'

Dette er ikke Messalina men en kattedukke i langhåret plys

Som oftest er det på kommerciel basis at Paul Arne laver udstyr og dukker til teater, film eller fjernsyn.

Mest kendt fra film og fjernsyn er jo nok Scanlines to reklamemåger *Kaj og Børge*.

Et udstoppet eksemplar af Danmarks største måge kan ses i et glasskab. Den skulle have været forlæg, men nåede ikke frem i tide.

Paul Arne designer, udvikler og fremstiller hvad der er brug for i den konkrete sammenhæng. Det sker gerne i nært samarbejde med instruktøren og de medvirkende så dukkerne bliver tilpasset lokale forhold og dukkespillernes individuelle behov.

Han har mest arbejdet med handske- eller stangdukker ført nedefra. Men også med dukker beregnet til åben dukkeføring som f.eks. hunden Mester i *'Mester flytter ind'* fra 2001 som Det lille Teater genopsatte som deres jubilæumsforestilling her i efteråret, se side 18.

Til film har han lavet dukker der på simpel vis kan udfører ret så komplicerede bevægelser styret af indre wirer systemer. Undertiden kan det være wirer indesluttet i spiraler (som det f.eks. kendes fra bremsekabler).

Ballerinadukken til højre er lidt af samme type. Den kan løfte ben og arme ved wiretræk ført ned langs den centrale stang der bærer dukken. Stangdukken er blevet til en slags trådmariionet med føring nedefra.

Paul Arne er glad for den gamle mekaniske teknik til dukkeanimation på film fra før digitaliseringen tog over. Naturalistisk bevægelighed fordrer smidighed i dukkens hud, og her kan latex være en mulighed.

Af hensyn til spillerne skal dukkerne helst være lette, så han bygger dem ofte op af plasticskaller fremstillet ved en udsugningsteknik hvor en plastplade blødgjort ved opvarmning bliver suget ned over en tredimensionel model af f.eks. et (halvt) dukkehoved. To afkølede skaller bliver så limet sammen og beklædt med stof eller andet der efter maling giver en levende overflade.

Det fremgår tydeligt at der arbejdes her i værkstedet, men - - arbejdstilsynet kunne måske være lidt bekymret: Maskiner gemmer sig halvvejs i bjerge af pladestumper og andre materialer.

Og man skal se sig for hvor man går.

Men det er jo et privat hus, der ikke får besøg af nysgerrige personer –

Nåh, ikke

– men det ka' altså osse rode hjemme hos os

Paul Arne har lavet dukker til mange formål, men i hvert fald i de senere år har nogle af hans mest trofaste kunder nok været Marionetteatret i Kongens Have og Det Lille Teater.

I sidstnævntes udmærkede arkiv over forestillingerne fra de forløbne 50 år kan man følge Paul Arnes medvirken som dukkemager og når han har leveret scenografi og plakat. Første gang han optræder er vist i 1997 og i de 19 år op til nu har han været dukkemager 15 gange på en forestilling.

Plakaten for *'Den rødhårede starut'* hænger i hans stue (Det Lille Teater, 2004 og 2009, se side 19), og jeg kan følge ham i at den er poetisk og at hans håndtegnede typografi fungerer fint. Et andet eksempel: er *'En Sælsom Rejse'*, se UNIMA-nyt, april 2015.

For Marionetteatret er de ved at etablere et tilsvarende arkiv, men man kan jo gætte på at han også her har været med et lignende antal gange. To eksempler er: *'Det Vilde Vesten'* UNIMA-nyt, August 2016 og *'En dag på Stranden'*, UNIMA-nyt, August 2014.

Desuden har han medvirket som spiller i nogle af forestillingerne, f. eks. *'Lille Pip'*, UNIMA-nyt, August 2015, og *'Et Lille Fremskridt'*, UNIMA-nyt, Juni 2014.

Han har også leveret dukker til QUASI teatrets forestillinger *'Enten Eller'* efter Kierkegaard og senere *'Ebbe Skammelsen'* efter folkevisen, se UNIMA-nyt, April 2016, p. 23.

Dukkerne, når de er afleveret, betalt og brugt, forbliver teatrets ejendom. Så Paul Arne har ikke nogen stor samling af egne værker. Mange teatre gemmer og passer på hvad de har af den slags, ikke noget jeg tror Paul Arne går så meget op i. Men han bliver nu alligevel glad når dukkerne myldrer frem fra gemmestederne for at komme på udstilling, f.eks. den store udstilling af teaterdukker i Rundetårn i oktober/november 2008.

Paul Arne lavede dukkerne, scenografien og nok også en stor del af arbejdet med at bygge fuldskala træmodellen af Marionetteateret for den engelske konceptkunstner Simon Starling. Modellen blev sammen med den tilhørende forestilling *'Ekspeditionen'* først vist på Kunsthal Charlottenborg 2011. Senere blev den købt og opstillet i Skulpturgaden i Statens Museum for Kunst 2014, UNIMA-nyt marts 2014. Desværre glemte 'Kunsten med stort K' at scenograf og dukkemager ifølge kontrakt skulle have en rimeligt del af salgssummen. Det blev senere reguleret, men Paul Arne taler stadig om sagen med betydelig animositet.

Bagerst i værkstedet fører en dør ind til Paul Arnes tegnestue hvor han arbejder med sine A2 side store tegninger til nye tegneserier. De foregår i en fjern fremtid hvor pigerne er flotte, sporty og med tendens til at tabe tøjet –

Her er rent og pænt i det lille æskeformede rum bygget ind i det bagerste kælderrum. Her kan man kan pusle med zirlige sysler.

Men for at det ikke skal blive for idyllisk er der også tre terrarier med fugleedderkopper – En af dem er altså temmelig stor og kan blive en hel del større – 25 cm –

Mærkværdigvis vokser fugleedderkopper ved at skifte ham.
Her nogle af de udtørrede betræk.

Tak for gæstfriheden

Knud Brodersen

Og tak for vi ikke blev ædt

Jul i UNIMA Danmark

Juletid – juletid – af sne står træet så glimrehvid –
Her lister alle nisserne snilde
af sted for at komme til julegilde.
Julegilde – af sted for at komme til julegilde –

(Beredskabsdigt for mus og nisser
i en trist og traurig tid)

Skilte for UNIMA bærer de med,
sådan at vi – der ser dem – ved,
de er på vej til en rigtig fest,
hvor dukker og mus kan more sig bedst –
Rigtige fest – more sig bedst –

Meget, meget frit efter Oehlenschläger

Hvor grøden hverken er blød eller sød –
Og ikke nødvendigvis særlig rød,
men smagen er skarp og slår ud i luer –
De kogte den på deres røde huer – –
Slår ud i luer – røde huer –

Nummermusene og musene på UNIMAs julekort er handskedukker lavet af undertegnede tilbage i 1980'erne, hvor de var med i tre Kasper forestillinger i Teatret i det Blå Hus.

I *'En fastelavnshistorie'* fra 1995 (som er en version af Jeppe på Bjerget) havde de hovedrollen i kamp mod katten og ugle, hvor de optræder maskerede og slår katten af tøndem.

Musene har også tidligere haft rollen som nummermus. Det var i UNIMA-nyt fra marts 2014.

Nummernisserne i dette nummer har røde huer af cayennepeber. Nisser kan jo godt være arrige – Som dem i Riddersalens forestilling –

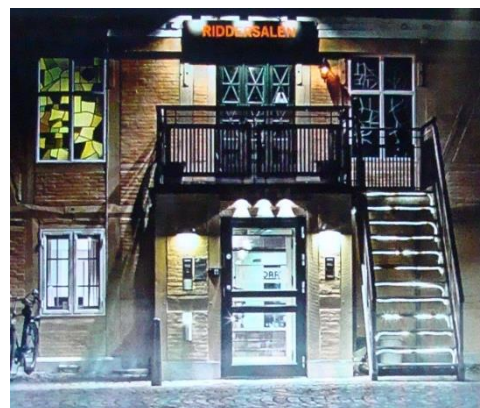
Knud Brodersen

De underjordiske

Riddersalens juleforestilling spiller i 2016 for 22. gang. Og den har jo nok udviklet sig en del i årenes løb.

Det er en familieforestilling (fra 6 år) bygget over folkeskikke og folketro på landet i gammel tid. Kristendom mærker man ikke noget til, men så meget mere til kontakt til en besjælet natur. En liste over anvendt dansk folklørelitteratur foreligger. Der er nok arbejdet med teksten og stykket fra begyndelsen af 90'erne.

Allegade 7-9 Frederiksberg

Manuskript Signe Birkbøll **Instruktion** Mikala Bjarnov Lage og holdet
Medvirkende Ragnhild Kaasgaard, Ole H. Christensen, Daimi Gentle, Signe Birkbøll, Stine H. Joensen og Erik Olsen
Komponist Lars I. Shiller **Orkester** Lars I. Shiller, Poul Høxbro og Mette Smidl
Scenografi og Dukker Nils G. Frederiksen, Dan Voigt Lønholdt, Barbara Gress, Thomas Winkler, Poul Arne Kring, Hendes Egede, Malene Kastalje og Jon Gelting

Ved høstens slutning blev der på de gamle bondegårde formet en kvindelignende figur, en 'kornmoder' af det sidste neg. Først når det var gjort kunne der holdes høstgilde. Og figuren skulle gemmes, for den beskyttede mod alt mulig ondt, og kernerne i den havde en særlig kraft.

Vi – små og store børn og voksne – er til teater i forsamlingshuset: Tre musikere spiller folkemusik og gør det godt. Tæppet går op for en kukkassescene, en slags modelteater i overstørrelse, god til hurtige skift af dekorationer.

Første scene foregår i bondegårdens lade:

Forestillingen '*De underjordiske*' begynder med binding af kornmoderen, som bliver beundret og sat op på sin plads i laden. Gode glimt af gårdens dyr. Alle skuespillerne er på scenen, men midt under høstfestens dans, larm og ballade bliver kornmoderen stjålet. Stor forfærdelse. Ingen ved hvem tyven er. Festen er ødelagt og alle mistænker alle. En krimigåde der skal løses.

Gårdens yngste, de to store børn *Flora* og *Ebbe*, falder efter nogle skærmydsler i søvn i halmen i laden.

Ebbe driller og forsøger sig som spøgelse.

Tre rapkæftede *rottedukker* optræder.

En *edderkop* prøver at spinde børnene ind (i gårdens traditioner?), men de vågner og kommer fri. De skal forsøge at opklare hvad der er sket. Flora finder nogle korn fra kornmoderen: et spor der leder dem ned under og ud fra gården.

I næste scene er Flora og Ebbe udenfor blandt dansende '*tågetuller*' og en tåge der breder sig langt ud blandt publikum.

Og så følger scenskift og nye sære væsner i hurtig rækkefølge. En *lygtemand* (fin figur) gør dem bange, men giver også gådefulde råd:

Foto: Bjarne Stæhr

De to unge mennesker er kommet på en 'quest', en rejse for at finde sig selv og hinanden i en natur der både er farlig og livgivende.

Som i andre mytologisk fortællinger bliver de prøvet med vand, jord, luft og ild.

De kommer væk fra hinanden.

Flora svømmer og træffer *Vandmoderen*. Ebbe møder *vandets alfer* og får hjælp af dem. Nede under jorden lærer han at vande træernes rødder.

Der nede brænder en ild på et slags alter. Lygtemanden havde sagt noget om at koge grød over ilden så det gør de, af de få korn fra kornmoderen Flora fandt i laden for længe siden, mens Ebbe stadig har lidt alfevand.

De puster begge på ilden og står så pludselig med en kæmpestor nøgle, der viser sig at passe til '*Gemmekonens*' skab hvor alt forsvundet hober sig op, også Kornmoderen.

Det var *gårdnisserne* der havde stjålet den. De syntes ikke man tog sig godt nok af dem på gården – sikkert fordi nogle nymodens ideer havde gjort folkene efterladelige.

Underjordiske, det er Daimi forrest.

Flora kommer ud i sumpe hvor hun 'tæmmer' tre hysterisk hylende '*tottentuer*' (meget morsom scene).

Lidt efter er hun klatret op i en vindmølle som *Vindene* (fire langskæggede gamle mænd) forsøger at blæse i gang. Ebbe kommer til og forsøger at hjælpe, men det hele braser samme og de falder ned i et dybt hul i jorden.

Og således ender alt godt. Publikum klapper og går hjem – Om de var i julestemning ved jeg ikke, for hvad er det i disse tider?

Stykket er både poetisk og spektakulært, og et budskab kommer også godt frem: mennesker skal leve i samklang og ikke i konflikt med naturen (her personificeret af naturånder inklusive de sure gårdnisser).

Hvad jeg ikke synes er særligt klart, er at der også er tale om en udviklingshistorie for de to 'unge' protagonister.

Måske ville identifikation og forståelse hos børn og unge være lettere hvis historien blev fortalt som rent dukketeater?

Knud Brodersen

Serridslevvej 2
nær teatret Republik,
Parken og Østerbro svømmehal.

Krudttønden (oprette 1990) er ramme om en musikscene, et teater og en kulturcafé. Formålet er bl.a. at bygge bro mellem vækstlag og professionelle kunstnere. Krudttønden er en del af Kultur Østerbro.

Den nystiftede Performancegrupp
har udgangspunkt i *animation af musik og musik i animation.*

AniMaNi

www.animani.org

Den består af sopran og performer **Annemette Pødenphant** uddannet på Det Jyske Musikkonservatorium og dukkefører **Astrid Kjær**, uddannet på Ernst Busch i Berlin.

I 'Den du fodrer' samarbejder gruppen med komponisten **Lasse Schwanenflügel Piasecki**. Forestillingen støttes af KODA musikdramatik, Dansk komponist forening, Statens Kunstfond, Ernst B Sunds fond og Åbne Scene Aarhus.

Den du fodrer

beskrives som et postfaktuelt dukkeerotika, der handler om en grådig og opportunistisk kvinde, der lystfuldt æder smukke politiske ideologer. Et monster næres i hendes mave, og fødes som ny autoritær virkelighed.

(Ikke for børn under 13 år).

Jeg så forestillingen i Krudttønden på premiereaftenen d. 25. nov. (sammen med Rikke E. Hansen fra UNIMAs bestyrelse og hendes mand).

I december blev forestillingen også vist nogle gange i Aarhus på Godsbanens Åbne Scene.

Nedenstående er mine oplevelser og betragtninger:

Når man googler 'Den man fodrer' får man at vide, at udtrykket stammer fra en gammel indianers fortælling om at alle i sig rummer to ulve: en god og en ond, og at den der vinder ER DEN MAN FODRER. Altså en almen etisk udfordring eller en advarsel mod destruktive tanker (som i jordemoderforeningens nyhedsbrev, der også kommer op på skærmen).

Når man i stedet søger på 'Den du fodrer' bliver man desuden henvist til AniMaNi's forestilling, med det mere specifikt 'du' i stedet for 'man'.

'Krudttønden' på Østerbro, hvor forestillingen spillede, giver sine særlige associationer efter terrorangrebet i februar 2015. For en terrorist må i særlig grad have 'fodret sin onde ulv'.

En kvinde ligger i en seng på hospitalet og venter på at føde. Hun kan se TV og høre radio (bl.a. gode råd om vejtrækning), men hun plages af tunge tanker og følelser.

At gengive dem er dukkernes rolle og funktion i stykket:

I fodenden af sengen stikker en pigedukke hovedet frem. Det er kvinden som 7årig, der troskyldigt fortæller sin makabre incesthistorie og om hvordan hendes 'lille mis' er våd. Hendes forsøg på at komme i kontakt med publikum mislykkes. Kvinden i sengen beskriver hvordan hun var med kæresten i Berlin, hvorfra de hver hjembragte et stykke af Berlinmuren som symbol på frihed.

Hjemme igen får hun job, falder for en fremstormende liberalistisk kollega, bliver gift, han dør og hun arver alle pengene. Men hendes gamle kæreste vil ikke kendes ved hende og pengene. Hun ender alene tilbage med de to stumper mur og et hus på alt for mange kvadratmeter. (Mændene står blegt i historien: Små plasticfigurer kvinden flytter rundt med efter forgodtbefindende. De er blevet til ting, blevet instrumentaliserede, blevet til middel).

Moderlige og derefter seksuelle fantasier som skyggespil mellem kvindens ben: mellem en stor og en meget lille elefant, en stor og en lille bavian.

Begge sæt figurer bliver ædt af en skygge krokodille med mange spidse tænder. Freuds Vagina dentata (se plakaten) eller krokodillen fra Peter Pan på gæsteoptræden?

En flot rød legetøjsbil (potenssymbol) kører frem fra gulvet under sengen, bliver fanget, fisket op og ædt af kvindens vulva – Pigedukken hjælper til –

Fødslen er i gang. Kvinden skriger (og en professionel sopran kan skride meget højt og melodisk).

Fødslen skrider frem og noget sribet kommer til syne. Det viser sig hun føder en tigerunge (er det den fra Peter Plys der spørger?) Foreløbig er det en meget kærlig tigerunge, men den vifter uroligt med halen – –'Den du fodrer'?

Stykket er intenst, grotesk morsomt og foruroligende. Publikum (kun voksne) grinede nervøst.

Musikken blev - ud over den lejlighedsvis sang fra sopranen i sengen - leveret af en strygergruppe: tre kvinder på violin (Benedikte Damgaard), bratsch (Caitlin Wick) og cello (Alexandra Carlgren). Bestemt et stort plus, men ofte reduceret til effektiv understregning af de makabre hændelser.

Radioen har en funktion, men fjernsynet har jeg svært ved at se berettigelsen af. Hvad bibringer det handlingen?

AniMaNi skal have tak for at tage sådanne udfordrende emner op, og for at demonstrere (hvad vi jo udmærket ved) at dukke- og figurteatrets virkemidler også kan bruges i meget 'voksne' sammenhænge.

Det er en fødselshistorie – men det er vist også det eneste 'julede' der er over den.

Knud Brodersen

2 x 50års jubilæum

(endnu engang)

Marionetteatret i Kongens Have og Det Lille Teater i Lavendelstræde har gennem hele 2016 fejret deres 50års jubilæum.

Bl.a. ved festforestillinger som *'Mester Flytter ind'*, der spillede på Det Lille Teater i efterårsmånederne. Både plakat og stykkets tekst er af Thomas Winding. Der er tale om en genopsætning af et stykket fra 2001 med en meget insisterende hund Mester som charmerende hovedperson. Dukken er lavet af Paul Arne Kring. Det var en fornøjelse at træffe hunden og dens skaber ved premieren d. 27. august.

Marionetteatrets *Jubilæums Cabaret* blev præsenteret i juni/ juli, se side 6 i augustnummeret af Unima-nyt.

Som en sidste fejring af Jubilæet har de to teatre skabt en fælles

udstilling af plakater fra deres i alt nok henvend 200 forskellige forestillinger fordelt over de 50 år.

De to teatre fungerer som 'Små storbyteatret' med støtte fra Københavns Kommune, og hvad er så mere passende end at udstillingen finder sted i Rådhuset på Københavns rådhus. Det er store forhold, men udstillingen fylder godt op på de grå fliser. Og så er der flag som det hører sig til ved et jubilæum.

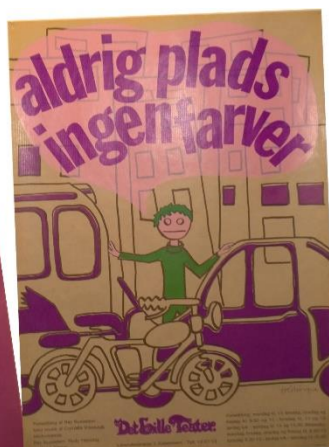
Jeg tilbragte et par timer med at vandre rundt og nikke til gamle kendinge, og til at glæde mig over ukendte overraskelser. Dukketeatrets optrædende gør sig godt på tryk og giver mange muligheder for grafiske virkemidler.

Udstillingen løb fra d. 7. til den 20. november, og hvis I ikke har set den, så er det bare ærgeligt –

Birgitte Livbjerg 1966

1971 Fredericque (Ray Nusslein, Cornelis Wreeswijk)

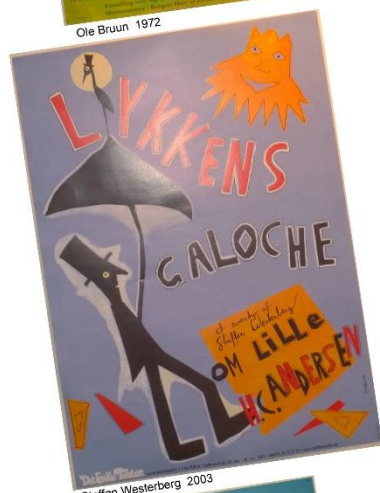
Finn Simonsen 1974

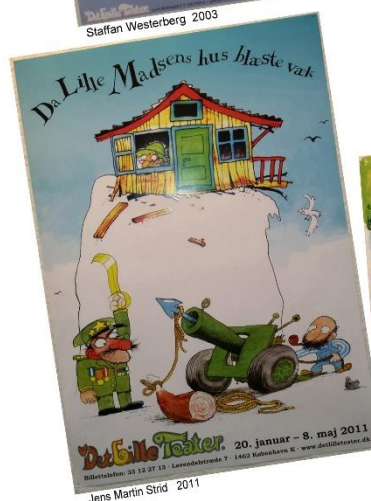
Kay Matthiessen 1970, efter idé af Halfdan Rasmussen

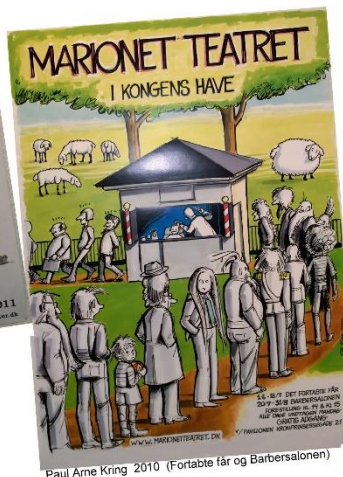
Ole Bruun 1972

Staffan Westerberg 2003

Jens Martin Strid 2011

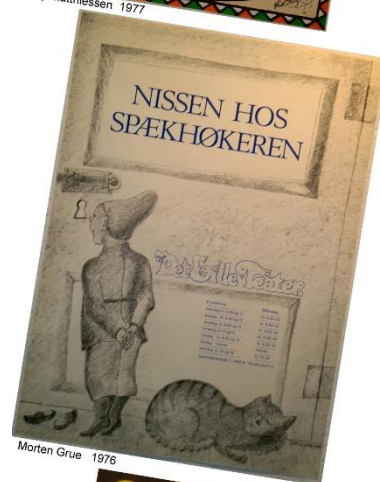
Paul Arne Kring 2010 (Fortabte får og Barbersalonen)

Paul Arne Kring 2009

Kay Matthiessen 1977

Morten Grue 1976

Morten Grue 1984

Men her er i hvert fald et lille udvalg af plakaterne som på en eller anden måde har fanget min opmærksomhed.

12 stk. eller hvad der svarer til mellem 5 og 10% af samlingen.

De øverste er ældst, tilbage fra 1960 - 70'erne. Som på udstillingen er det en blanding af plakater fra *Det Lille Teater* og *Marionetteatret*. På udstillingen angives kun hvem der har lavet plakaten og året hvor den blevet brugt.

Lykkens galocche af Staffan Westerberg har årstallet 2003, der nok er året for en genopsætning af en ældre produktion.

Ole Bruun under plakaten fra 1972 er vel dæknavn for Ole Bruun-Rasmussen.

Morten Grue er et andet navn velkendt i UNIMA sammenhæng.

Paul Arne Kring bliver omtalt forskellig steder i denne udgave af UNIMA-nyt. De her viste to plakater har kvalitet på hver sin måde, men den for *Marionetteatret* kræver nok lidt næstudie.

Og Strid er jo altid go', især som bog.

Knud Brodersen

UNIMA-nyt og EPT

Bladet for Europæiske Papirteater (Modelteater) er udkommet med sit oktober-nummer EPT#10-2016.

Bladet redigeres her i landet, men bringer også mange udenlandske bidrag på tysk, engelsk med videre. Indeværende nummer handler mest om opera som modelteater. Bl.a. har velkendte Per Brink Abrahamsen (en af redaktørerne på bladet, tidligere Svalegangens Dukketeater nu tilknyttet Teater Meklenborg, Aarhus) været i Sydtyskland til *Papiertheater Opernfestspiele Mering* d. 7 til 9 oktober og fremført sin udgave af Richard Strauss opera *Rosenkavalieren* som modelteater. Operaen er forkortet til 2 timer, men må stadig være noget af en udfordring med store krav til stamina hos både publikum og hos den kombinerede scenemester og figurfører. Men musik tager jo den tid den ta'r, hvad der måske gør praktiske figurføring og sceneskift lettere.

Jeg holder meget af opera, gerne på DVD, hvor man under afslappede former kan glæde sig over musikken og de ofte fantastiske historier. Operaen 'konserverer' ældre tiders musik og teaterpraksis samtidig med at man ofte forsøger at opdatere og fortolke historierne til noget nutidsrelevant. Prævedigt, om ikke altid lige vellykket. Modelteatret kunne have en tilsvarende ambition.

Modelteater er karakteristisk ved at scenografien og også ofte teatrets teknik spiller en stor rolle. Et kompliceret snoreloft og hurtige sceneskift som på et barokteater bliver beundret.

UNIMA-nyt bringer gerne nyt også om denne specielle type dukke- og figurteater, og har fra bladet sakset meddelelsen om at der har været åbent hus d. 6. oktober i Dansk Modelteaterforening, lige som der annonceres noget tilsvarende d. 10. november. Foreningen har Martin Spang Olsen som landsformand, og holder til i Griffenfeldsgade 44, 1. 2200 Køb. N. Man kan tilmelde sig foreningen på Facebook.

K.Br.

Internationalt

Den musikalske fårekylning på forsiden af festivalens program og billedet nedenfor er fra *Dockteater Svarta Kattens: SYRSAN och MYRAN*.

K.Br.

For andet år i træk har der i 2016 været dukketeaterfestival i Göteborg.

Det foregik fra d.17. til 22. november,

og bød på et omfattende program med animationsfilm, danseforestillinger, gæstespil fra Cuba og Estland samt dukketeater for børn og voksne, udstillinger, seminarer, etc.

Dette år var der specielt fokus på

Dockteaterterverkstan

der gennem snart 40 har turneret i Sverige og internationalt bl.a. med forestillinger så som

Apkonster

og *En salsom dag på Larssons lager*.

Og jeg har også tilladt mig at sakse nedenstående udmærkede oversigtsartikel om UNIMA Sverige, ligeledes fra Göteborg festivalens program. K.Br.

OM DOCK-/FIGURTEATERN OCH UNIMA-Sverige

Dockteatertraditionen i Sverige har en ganska lång historia. Det hela började på Djurgårdsslätten i Stockholm, där den tyska immigranten JC Heuserman satte upp sin handdocksscen och introducerade samhällssatirikern Kasper för stockholmarna i mitten av 1800-talet. Sedan dess har ett antal försök gjorts att fortsätta och utveckla denna teaterform. Först i och med att Michael Meschke startade *Marionetteatern* 1958 tog det hela fart och vi har idag ett 20-tal, mer eller mindre på heltid arbetande grupper. Dock-/figurteatern i Sverige idag kännetecknas av stor professionalism och hög kvalitet och står sig väl i en internationell jämförelse.

Dockteaterföreningen UNIMA-Sverige är en ideell förening och nationell sektion av internationella dockteatersammanslutningen Union Internationale de la Marionnette, en Unesco-organisation som grundades 1929 i Prag och som vänder sig till alla som är intresserade av dockteater, såväl amatörer, professionella utövare, arrangörer som åskådare. Det internationella nätverket består av mer än 90 länder i alla världsdelar.

UNIMA-Sverige, som i år firar 47-årsjubileum, har drygt 160 medlemmar fördelade på intresserade av olika slag, dockmakare och dockspelare som arbetar med dockteater på heltid eller deltid, professionella såväl som amatörer och en hel del bara intresserade. Vi har en styrelse bestående av 9 personer, som alla sysslar med UNIMA på sin fritid, vi har inga anställda. Vi har en redaktör för webbtidningen Dockteatern, som också sysslar med den på sin fritid.

Vi håller en levande kontakt med medlemmarna, genom vår webbtidning på www.unima.se som uppgraderas löpande, men också via nyhetsbrev och en Facebooksida. Dessa bevakar dockteatern i Sverige men inrymmer även debattinlägg och internationella rapporter. Dessutom utkommer, en gång om året till årsmötet, en fylligare tryckt publikation, DOCKUMENT, med fördjupade artiklar i olika ämnen med anknytning till dockteater.

Vi arrangerar i egen regi eller tillsammans med andra, gästspel i Sverige av utländska dockteatrar. Vi söker sprida intresset för dockteater genom utställningsverksamhet och information. Som exempel kan nämnas våra populära Puppets Jam och Möt-program, arrangeras flera gånger om året i olika delar av Sverige. Föreningen är också engagerad i användandet av dockteater inom utbildning och terapi genom vår s.k. EDT-sektion. Mer om den på www.unima.edt.se

Som nationell sektion av en stor internationell organisation etablerar och utvecklar vi även kontakter över gränserna. Välkommen som medlem.

Gustaf Kull Ordförande

Omkring bestyrelsen

Referat fra Bestyrelsesmøde i UNIMA Danmark

Den 7. november 2016 i det Blå Hus i Roskilde

I mødet deltog Hans, Sune, Martin og Knud

1) Valg af ordstyrer og referent -

Sune valgt som ordstyrer og Martin som referent

2) Økonomi og hjemmeside-

Der står 2- 3000 kr. på bankkontoen. Der er stadig restancer fra et par medlemmer.

Medlemstallet er gået nedad, bestyrelsen diskuterer mulige årsager.

Hjemmesiden - der mangler at blive taget kontakt til Thomas. Sune har lovet at få skrevet "brevet" til ham snarest.
(der er nu etableret kontakt, der dog ikke har konkretiseret sig)

Der overvejes en reklame for UNIMA Danmark i den røde Brochure der udkommer ved Aprilfestivalen i Sønderjylland. Udformning af tekst til reklamesiden er overladt til Rikke og Martin.

Knud har lavet forslag til den visuelle udformning –

En side hos den røde brochure koster 4500kr, det er der pt ikke råd til.

(Men den kan vel komme i bladet og på UNIMAs hjemmeside)

3) Mettes udstillingsprojekt

Bestyrelsen har godkendt Mettes ide. Hans skriver ja tak til Mette. Der efterspørges dog en økonomisk ramme for projektet.

4) Julehilsen

Knud har udarbejdet en julehilsen.

Unima Danmark får altid alle mulige hilsner, så nu tager vi til genmæle. Hans sender ud som svar, første gang vi får en hilsen.

5) Aprilfestivalen - 23-30 april. 2017

Der skal holdes et oplæg omkring UNIMA og evt. om uddannelse i Roskilde. Der kan måske søges penge hos DATS. Martin kigger på en ansøgning - Hans sender nogle økonomiske oplysninger.

6a) Nyt om DATS

Der blev orienteret lidt om DATS, løst og fast.

6b) Bestyrelsen blev orienteret (af Hans og Knud) om RDFCs arbejde med en 3 årig dukke- og figurteater uddannelse.

(Finansiering er imidlertid tvivlsom, nov.16)

7) Netværksmøder

Martin orienterer om ideen.

8) Hæderspris

Emner diskuteret. Knud lovede at lave endnu en pris. Bestyrelsen har besluttet at holde en pause med prisen efterfølgende.

9) Idas ansøgning (om rejse til Stockholm i forbindelse med møde i UNIMA komité)
Bestyrelsen har behandlet ansøgningen og ser sig nødsaget til at afvise.

10) Workshops (og dato for kommende generalforsamling)

Mulige kursusholdere til vinter- og sommer-workshops:

Jacques Mathiessen, Ida Tjalfe og et par andre muligheder blev diskuteret.

Generalforsamling 2017: den 1/9 2017 fulgt af Workshop d. 2/9:

Sensorisk teater workshop ?

Per Brink Abrahamsen (papirteater) måske også en mulighed

Næste møde ?

UNIMA medlemmer Nov. 2016

Navn	Teater/Organisation	Adresse			UNIMA funktion
Astrid Kjær Jensen		Magistervej 33, 3.th.	2400	København NV	(B, U-nyt)
Biba Schwoon		Galgebakken Sdr. 1/1 B	2620	Albertslund	
Birgit Rastrup	Hesbjerg Dukketeater	Nyvej 12 B, 4.tv.	1851	Frederiksberg C	
Birte Norst		Wilhelm Marstrands Gade 2 B	2100	København Ø	UP2012
Bjarne Sandborg	Teater Refleksion	Frederiksgade 72 B, 1. sal	8000	Århus C	UP2010(B,U-nyt)
Bonnie Lykke	Bonnies Dukkekabinet	Kristiansundsvej 8	7000	Fredericia	
Børnekultur	-huset Sokkelundlille	Utterslevtorv 9	2400	København NV	
Carolina Nilson	Bogusteater	Pistolstræde 7	3700	Rønne	
Claus Bunde Mandøe	De Røde Heste	Nørre Farimagsgade 33, 4.th.	1364	København K	
DATS	Rampelyset	Jernbanegade 5	6230	Røddekro	
	Det Lille Teater	Lavendelstræde 7	1462	København K	
	Egnsteatret Gruppe 38	Mejlgade 55B	8000	Århus C	
Ellen Kristine Høyer		Vollerupvej 79, Em	9760	Vrå	
Else Wellendorf		Grenåvej 705	8541	Skødstrup	
Erik Møller Pedersen		Rosenstræde 21A, 1.tv.	8800	Viborg	
Hans Hartvich-Madsen	First Hand Theatre	Liivaoja 1 - 23	10155	Tallinn Estonia	FB
Helen Grau	Mormors Kuffert Teater	Burmeistergade 28, 1.th.	1429	København K	
Ida Hamre		Biskop Monradsvej 29	2830	Virum	(FB)
Ida Marie Tjalve	Bornholm festival	Klosterstræde 12, 4.th	1157	København K	
Jacques S. Matthiessen	Passepartout Theatre Production	Saltholmsvej 3.4.1	2300	København S	
Jane Hyldgaard	MaskeladeTeatret	Signalet 34	4100	Ringsted	
Janne Kjærsgaard	Heksens børne- og dukketeaterværksted	Hillerødgade 14, st. tv.	2200	København N	(B) UP2015
Jeanne Vilhelmsen		Fuglsangpark 133	3520	Farum	
Jens Svane Boutrup	Bornholms Teater	Teaterstræde 2	3700	Rønne	
Jette Varn	Kulturnet	Præstelængen 5 1.tv.	2400	København NV	(FB)
Jette Lund		Godthåbsvænget 25, 4. sal tv.	2000	Frederiksberg	HM (B,U-nyt)
Julie Krogsbøll		Nakskovvej 26, 1. th.	2500	Valby	
Jytte Abildstrøms	teater Riddersalen	Allégade 7-9	2000	Frederiksberg	
Jørgen Rosland	Nordiske lirekassevenner	Lindehjørnet 38	2605	Brøndby	
Karen Marie Demuth		Åsen 2	8543	Hornslet	
Karina Nielsen	Teater AstaBasta	Holsteinsgade 29A,1tv	2100	København Ø	
Katrine Karlsen	Graense-loes	Vesterfælledvej 7A	1750	København V	
Katrine Nilsen		Angelgade 11, 1.tv.	1765	København V	
Kirsten Rafn Jans		Fanøgade 1, 4.th.	2100	København Ø	
Klaus Berg	HerBergs Bordteater	Plovvej 2	4772	Langebæk	
Knud Brodersen	Teatret i Det Blå Hus	Bredgade 9	4000	Roskilde	B, U-nyt, UC
Lars Romann Engel	HamletScenen	Kronborg 13	3000	Helsingør	
Lene Stein		Dilhøj 2, Tågerup	4000	Roskilde	
Line Gringmuth Aagaard		Søllerødgade 25, 4.sal	2200	København N	
Maj Kragelund		K.M. Klausens Gade 20, 2.th.	2450	København SV	
Manfred Werner		Blandebjerg 5	5900	Rudkøbing	

Navn	Teater/Organisation	Adresse			UNIMA funktion
Martin Rasmussen	Frederiksberg teater	Gennemløbet 5, 1.tv	2720	Vanløse	B
Mette Steiner		Tinggaarden 50, tv.	4681	Herfølge	(s)
Mette Elimar Jensen		Langkærvej 27	7950	Erslev	B
Mona Damkjær	Sønderjysk Figurteater	Badstuegade 5,01	6100	Haderslev	
Morten Danckert	Det	Ripensiske Teaterselskab	V.Vedstedvej 137 A	6760	Ribe
	Nørregaards Teater	Filosofgangen 19	5000	Odense C	
Ole Bruun-Rasmussen		Slångatan 22 D S	242 34	Hörby Sverige	HM (B)
Per Christensen		Blågårdsgade 16A, 3.th.	2200	København N	
Per Brink Abrahamsen		Dybedalen 1, m.f.	8210	Århus V	
Rikke Ellegård Hansen		Rosenvængets alle 17A, st.	2100	København Ø	B
Rolf Søborg Hansen		Flintholm Alle 4F Lej.7	2000	Frederiksberg	
Sarah Piyannah Cederstrand	Teater Tidsrum	Refshalevej 320	1432	København K	
Sif Jessen Hymøller	Teater Duk Dig	Magnoliavej 16	4000	Roskilde	(B)
Sille Heltoft		Hermodsgade 33, 2.tv.	2200	København N	
Sofie Krog	Sofie Krog Teater	Bodalsvej 6	8680	Ry	
Sune Aske Jørgensen		Thorsagervej 42, Udsholt	3230	Græsted	B
Tenna Rhiger		Remstrupvej 1, 2.tv.	8600	Silkeborg	
Thy Uddannelses	-center Biblioteket	Lerpyttervej 43	7700	Thisted	
Tom Frede Jacobsen	Gøgeungen	Eriksvej 21	4930	Maribo	
Ulla Dengsøe	Festival of Wonder	Hostrupsgade 41 A	8600	Silkeborg	UP 2013

Bogstavkoden **HM** i højre kolonne betegner UNIMA Danmarks æres- (honorære) medlemmer.

Modtagere af UNIMA-prisen er betegnet med **UP** og årstal for tildeling af prisen.

B står for bestyrelsesmedlem, **s** for suppleant og **FB** formand for bestyrelsen. **UC** står for UnimaCenter.

Parenteser angiver at funktionen er varetaget i tidligere perioder.

En del forhenværende bestyrelsesmedlemmer har forladt foreningen, og er ikke med i listen

UNIMA Danmark har pt. 7 danske organisationer/teatre som medlemmer

Hertil 55 personlige medlemmer mange tilknyttet yderligere ca. 21 teatre og 2 festivaler

UNIMA-nyt distribueres til en noget større kreds både her i landet og internationalt.

DATS og UNIMA Danmark

DATS og UNIMA Danmark har som beskrevet i august 2015 nummeret af UNIMA-nyt indgået en samarbejdsaftale hvor UNIMA Danmark er blevet medlem af den meget større DATS organisation af 'almindelige' amatørteatre.

Aftalen – der er forhandlet af UNIMAs næstformand Martin – betyder at UNIMA medlemmer kan deltage i DATS arrangementer og at DATS medlemmer kan benyttes af f.eks. UNIMA kurser. Det har været tilfældet ved nogle af de improvisationskurser Steen Haakon Hansen har afholdt i 2016 her i det Blå Hus, se næste side.

DATS har også ydet støtte til formandens deltagelse i UNIMAS kongres i Tolosa, Spanien. Se Hans Hartvich's rapport herfra i UNIMA nyt fra august 2016.

Et andet resultat af samarbejdsaftalen er at UNIMA Danmark Centret nu modtager DATS publikationer, herunder **DATS årsskrifter** (pt. for 2014 og 2016). I sidstnævnte har Peter Rafn Dahm skrevet en firesidet anmeldelse af 'vores' næstformand Martins maritime forestilling: *'Krøniker fra Havet'*, som han har set ved flere lejligheder i og uden for DATS regi. En meget positiv anmeldelse, som jeg helt tilslutter mig efter at have set forestillingen på det lille Frederiksberg teater, se UNIMA-nyt for december 2015.

DATS udgiver også tidsskriftet **Rampelyset** hvor UNIMA centret har modtaget nummeret for oktober 2016: 36 sider mest om temaet: *Teater og Integration*. 10 indslag om meget prisværdige initiativer.

Desuden diverse småtryk om foreningen, f.eks. om man er interesseret i at spille på DATS **Teater-festival** 2017 i Thisted, og om diverse **kurser** i 2017.

Der er også en fortegnelse over nyheder og en lagerliste over **teaterfagbøger** fra Forlaget Drama.

Nærmere om både festival, kurser og Forlaget Drama på: www.DATS.dk

Desuden er der en fortegnelse over DATS lokale **teaterkonsulenter** i Vestsjællandsområdet.

Interesserede vil kunne se/låne materialet ved henvendelse til undertegnede i UNIMA centret, Bredgade 9, Roskilde. Tlf. 46353294.

Herover vil man kunne se Kaptajn Martin i aktion sammen med havmågen Knud Anker, et dyr jeg omfatter med særlig veneration –

Teaterbøgerne er alle på dansk

Knud Brodersen

Improvisationskursus

UNIMA Danmark holder kursus med relation til brugen af dukker og figurer i teatret og ved arbejde med børn. Vi tilstræber to kurser om året. Det ene i forbindelse med efterårets generalforsamlingen (i år ved Sif Hymøller, se UNIMA-nyt August 2016 p. 7). Det andet ligger i reglen om foråret.

Det er normalt Sune der står for formaliteterne, mens undertegnede og Det Blå Hus i Roskilde i de senere år har sørget for plads og servering.

Efter at der er indgået samarbejdsaftale mellem UNIMA Danmark og DATS er der kommet en bredere basis af interesserede for sådanne kurser. Bl.a. herfor har det været muligt at udbyde tre weekend-kurser i *Improvisation med dukker*, de første to i foråret d. 7,8 maj og 20,21 maj fulgt af et opsamlings-kursus for tidligere deltagere her i efteråret d. 29.30 oktober.

Kursusholderen var i alle tre tilfælde Steen Haakon Hansen, som nogle vil kende fra tidligere kurser på Scenekunstens Udviklingscenter i Odsherred. Brug af dukker og figurer er imidlertid stort set forsvundet fra undervisningen i Odsherred og fra den øvrige uddannelse under Scenekunstudvalget. Situationen er bedrøvelig, og der burde skabes bedre muligheder end hvad UNIMA Danmark formår.

Steen Haakon Hansen er uddannet på Statens Teaterskole 1973-77. Han har specialiseret sig i improvisation og mime (*'Expression Corporelle'*) ved studier i Frankrig. Han har udviklet egne øvelser og opgaver til at bringe elever forståelse af og kompetencer indenfor nutidig nonverbal kommunikation.

De grundlæggende principper udspringer af samarbejde siden 1972 med den engelske teatermand og improvisationslærer Keit Johnstone.

Undertegnede har haft lejlighed til – on and of – at observere Steens undervisning på de tre kurser han har afholdt her i det Blå Hus. Han er en god lærer, en fødselshjælper der bestræber sig på at hive skjulte evner ud af eleverne. Han har et skarpt blik for hvornår noget fungerer, og han kan give koncise anvisninger på forbedringer, men er måske somme tider lidt for hurtig til nogles irritation.

I Improvisation ligger der noget legende, noget åbent, uafsluttet. Steen siger selv han ikke er instruktør, han holder ikke af at vælge en bestemt løsning, når han kan se så mange muligheder. Men derfor er alting jo ikke lige godt og effektivt.

Steen er skuespiller med sans for det non-verbale. Dukkerne og navnlig alle dukketyper ligger nok ikke lige godt for ham. Jeg vil tro han foretrækker bløde dukker med åben dukkeføring. Jeg har ikke set ham forsøge sig med stangdukker eller dukkespillere der gemmer sig bag en skærm, og han foretrækker nok ingen eller mindst mulig dialog.

Når dukkerne bruges pædagogisk eller terapeutisk er tale naturlig og nødvendig, men også her har de bløde dukker måske et fortrin. På kurserne var folk der bruger dukkerne i undervisning i overtal, og de medbragte dukker var mest af den bløde type –

Steens to teddybamser kunne han give mange udtryk –

Knud Brodersen

UNIMA Danmark, RDFC og Det Blå Hus

Som det vil være bekendt danner *Det Blå Hus*, Bredgade 9 i Roskilde ramme om en hel del af UNIMA Danmarks aktiviteter:

Huset fungerer som **Dansk UNIMA Center**, d.v.s. er postadresse for diverse forsendelser og et sted hvor folk kan komme i kontakt med UNIMA. Ikke at det er nogen stor belastning. Det eneste henvendelse i indværende år var fra UNIMA Holland der havde anmeldt besøg, men aldrig dukkede op.

Huset lægger også plads til **UNIMA Danmarks arkiv** og tidsskriftsamling (beskrevet i UNIMA-Nyt Maj 2016, p.8) som alle medlemmerne er velkomne til at benytte sig af.

Huset har gennem de senere år givet **husly** til UNIMA Danmarks generalforsamlinger, til mange af de afholdte bestyrelsesmøder og til en hel del seminarer som f.eks. Sif Hymøllers i forbindelse med sidste generalforsamling og de tre seminarer med Steen Haakon Hansen (det sidste omtalt på foregående side).

I forbindelse med møderne leveres husly til formanden og til én eller to andre liggende gæster. Desuden arrangeres bespisning til møder og seminarer.

Undertegnede, står for **redaktionen af UNIMA-nyt** og hvad der måtte være behov for af omkringfarende virksomhed til indsamling af stof. Jeg bestræber mig på at se et passende antal af nye (og ældre) forestillinger inden for vores felt og for at skrive om dem i bladet. Huset leverer kontorfaciliteter i forbindelse hermed. Andre er meget velkomne til at skrive til bladet. Det sker, men ikke så ofte som ønskeligt.

Undertegnede har også – som dukkemager – produceret og medvirket ved overrækkelsen af hidtil 5 **UNIMA-priser** til teatre og enkeltpersoner, som UNIMA Danmark har indstillet til en sådan påskønnelse. Martin og Morten har jeg på anmodning og pr. culance også fremstillet dukker til.

Det Blå Hus har gennem mere end 40 år været hjemsted for **Teatret i det Blå Hus**. Ca. 300 dukker fra de henvend 20 forestillinger produceret og opført på stedet kan ses i kælderen under det Blå Hus. Alle er velkomne til at besøge samlingen (Tlf. 46353294 og www.tetaterblaahus.dk). P.g.a. de andre gøremål er der ikke sket så meget i Teatret i det Blå Hus i de senere år. Men vi fik dog produceret en kort festforestilling i anledning af min 80 års fødselsdag i april 2016, og i princippet er vores Nietzsche-forestilling stadig 'på vej'.

I 2014 arbejdede Hans Hartvich og jeg på at få oprettet **foreningen RDFC** – Roskilde Dukke- og Figurteater Center – ligeledes med temporært hjemsted i det Blå Hus. Den stiftende generalforsamling var i februar 2015. Hensigten var at afsøge muligheder for at Dansk Dukke- og Figurteater kunne få en nærmere og mere permanent tilknytning til byen Roskilde.

Kommunen har med midler fra kuturpuljen i foråret 2016 støttet en serie på fire gæstespil (tre danske og en estisk) her i det Blå Hus. Som ventet var 'salen' (6x6x4½ m) velegnet til små en-personers forestillinger, men vil være for lille til større gæstespil. Økonomisk var det ikke nogen succes for foreningen, og i praksis en betydelig belastning for undertegnede. Denne form for virksomhed er derfor ikke fortsat i 2017.

Derimod bestræber vi os stadig på at skaffe RDFC et andet og større sted i Roskilde. Interessen samler sig om klosterets gamle forvalterbolig, Algade 31, der på mange måder ville være ideel til formålet. Bygningen forventes at være tom i 2017, men nogen form for tilsagn om at kunne få råderet over den, har vi ikke fået.

Et kursussystem for unge dukkespillere her i Roskilde er også forsøgt etableret, men ser ikke ud til at passe ind i kommunens bevillingssystem. Det ville jo ellers være godt at gøre noget for vækstlaget.

På generalforsamlingen i februar må vi tage stilling til RDFCs fremtid.

Hverken jeg eller det Blå Hus kan forventes at være til rådighed i mange år fremover.

Det vil også blive et problem for UNIMA Danmark.

Personlig er jeg mest interesseret i hvad der sker med dukkesamlingen.

Jeg har tilbudt den til kommunen uden at få konkret svar,

men det er jo ikke sådan at modtage gaver –

Mørket sænker sig:

og Roskilde holdt **Lysfest** fredag d. 28 oktober i anledning af Alle Sjæles Nat og andet lignede ved månedsskiftet.

Det var meget stemningsfuldt.

Gadebelysningen var slukket og Roar og Helge stod på deres sokkel og skuede ud over Stændertorvet, hvor der var flammeskrift og billedprojektioner på Skt. Laurenti Kirketårn.

En lang procession med blinkende lys, sære effekter og musik samlede sig i Palæets gård foran Museet for Samtidskunst og biskoppens bolig. Processionen kom ud og bevægede sig ned ad Algade fulgt af byens borgere og deres børn, nogle klædt ud som hekse, spøgelser eller skeletter.

Bag Algade 31, klosterets tidligere forvalterbolig, bidrog en flok studerende fra Performance Design, RUC, med en installation af lys, tale og musik monteret i de klippede buksbom-buske.

Sif Hymøller – som repræsentant for os dukkeinteresserede i Roskilde – bidrog til festlighederne med en processionsfigur. Hun havde valgt at lave en Nattevægter med lang sort frakke, morgenstjerne og et hoved der balancerede på toppen af hende eget. Fin figur, meget overbevisende. Jeg forsøgte at fotografere den undervejs, men resultaterne blev noget spørgelsesagtige som følge af mangefarvede blinkende lys. Med en tur gennem Photoshop giver billederne et indtryk af lyseffekterne. En anden fotograf bidrager med et rigtigt portræt, selv om figuren altså ikke er grøn i hovedet !

Ved klosteret vendte processionen og gik tilbage af det vi kalder Kulturstien.

Jeg havde besøg af Mette fra UNIMAs bestyrelse i anledning af de følgende dages kursus, se side 27. Ved Roskilde Museum (hvis permanente udstilling pt. er under omordning) var der udendørs salg af dejlig varm suppe, hvad vi med fornøjelse benyttede os af. Vejret var fint, men køligt.

På tilbagevejen var processionen forsvundet, men ad mørke bagveje kun oplyst af papirposer med stearinlys kom vi til domkirken, hvor der var åbent.

Foto: Mathias Vejerslev

Knud Brodersen

Inden for var der også mørkt. Folk vandrede rundt, mange med lommelygter som gav et flakkende lys i de store rum.

De royale spøgelser må have glædet sig. Folket kom på besøg.

UNIMA Danmark og Aprilfestivalen i Sønderjylland

UNIMA Danmarks
bestyrelse repræsenteret af
Formanden Hans Hartvich,
Martin, Rikke og Knud
vil være tilstede under
Aprilfestivalen
Sønderborg 23-30 april 2017

Vi har lejet et sommerhus på
sydkysten af Als.

Hensigten er at gøre
opmærksom på
UNIMA Danmark og
de fordele man opnår ved at
være medlem af foreningen
såsom:

Promovering af dukke- og
figurteater som kunstart –

Brug af dukker i terapi og
pædagogik –

Deltagelse i UNIMA kurser
og anden undervisning –

Omtale i UNIMA-nyt –

Kontakter til kolleger i
Danmark og internationalt.

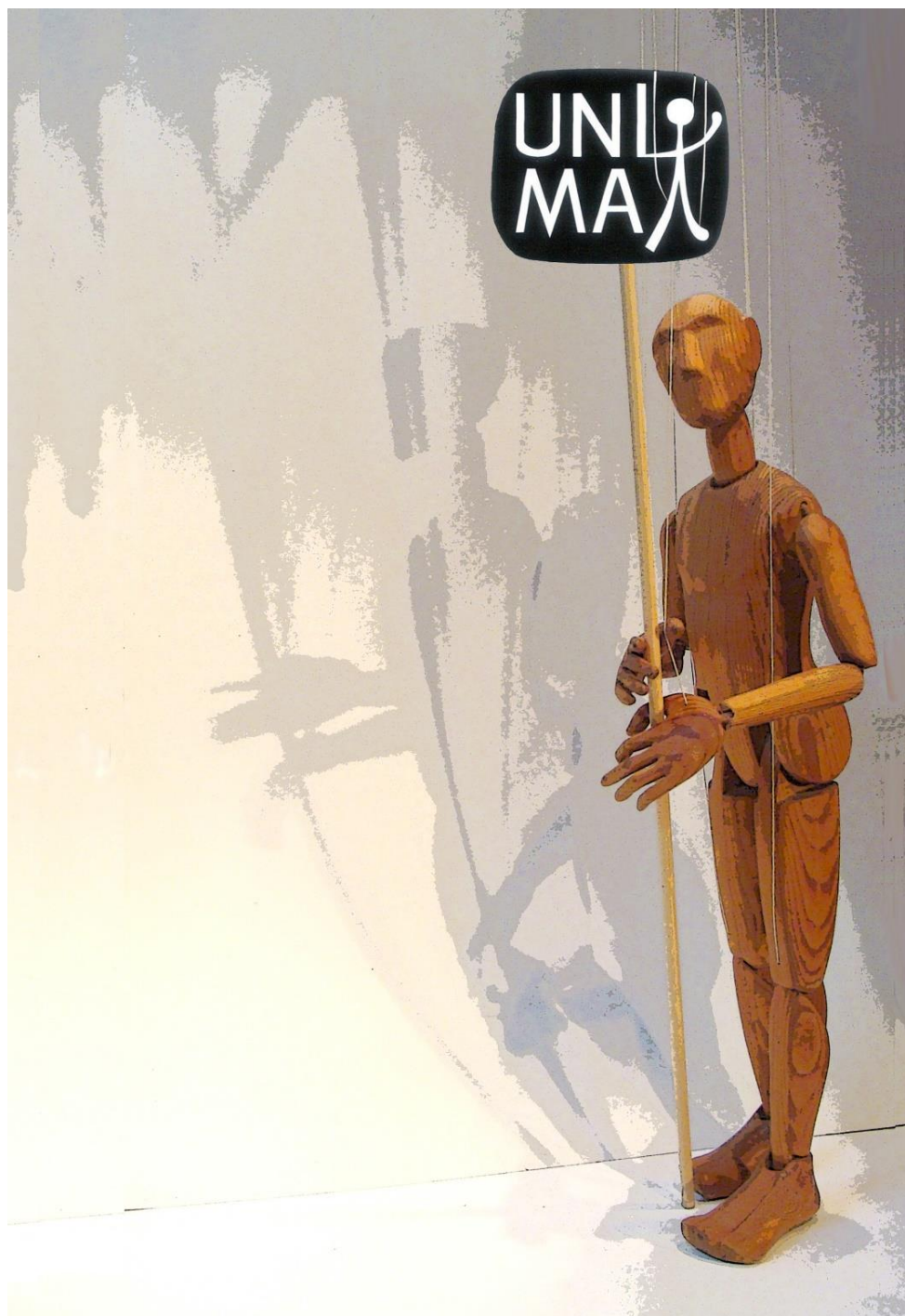
Under festivalen vil man
kunne træffe os fra UNIMA,
lige som der vil blive et
møde til præsentation af
foreningen.

Billedet her til højre er tænkt
som grafisk baggrund for en
annoncetekst i

Den Røde Brochure

30

med en kort beskrivelse af UNIMA Danmark, med relevante kontaktoplysninger
og med angivelse af tid og sted for ovennævnte møde.

K.Br.

UNIMA

UNION INTERNATIONALE

de la

MARIONNETTE

grundlagt 1929, medlem af UNESCO

UNIMA Danmark

c/o Knud Brodersen
(Teatret i det Blå Hus)
Bredgade 9
4000 Roskilde

www.unima.dk

UNIMA Danmarks bestyrelse:

Formand og UNIMA rådsmedlem:

Hans Hartvich-Madsen

hans@unima.dk

Næstformand og UNIMA rådsmedlem:

Martin Kragballe Appelquist Rasmussen

martin@unima.dk

Kasserer og Web-master:

Sune Aske Jørgensen

saj@unima.dk

Mette E. Jensen

mette@unima.dk

Rikke Ellegård Hansen

rikke@unima.dk

UNIMA center og redaktør af Unima-nyt:

Knud Brodersen

knud@unima.dk

Bliv medlem af UNIMA-Danmark

Du bliver medlem af UNIMA Danmark ved at kontakte os på ovenstående adresse eller via hjemmesiden.

Medlemsskab gælder januar til december. Indmeldelse efter 1.okt. dækker hele næste år.

Kontingent:

500 kr for teatre/grupper/institutioner

300 kr for enkelt medlemskab

100 kr for studerende og pensionister

Næste UNIMA-nyt

forventes udsendt

maj 2017

Deadline

for indsendelse af materiale

medio april 2017

Artikler, kommentarer, billeder
meddelelser m.m.

sendes til hans@unima.dk

eller knud@unima.dk